

Impact Factor - 6.261

Special Issue - 103

Jan. 2019

ISSN - 2348-7143

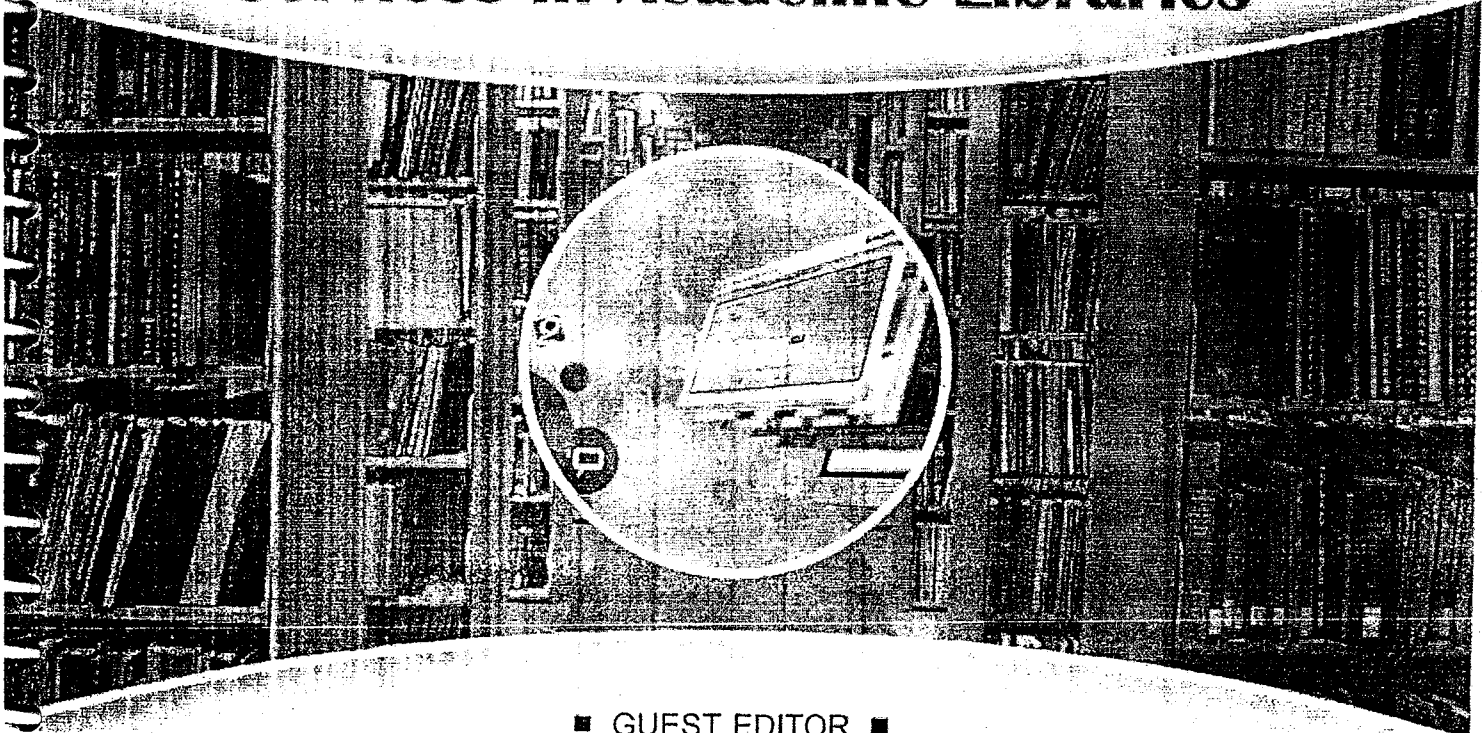
INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION'S

RESEARCH JOURNEY

UGC Approved Listed Journals

Multidisciplinary International E-research Journal

Web Based Library and Information Services in Academic Libraries

■ GUEST EDITOR ■

Dr. B. R. Chaudhari

■ EXECUTIVE EDITOR ■

Dr. T. M. Patil

■ CHIEF EDITOR ■

Mr. Dhanraj T. Dhangar

This Journal is indexed in :

- Scientific Journal Impact Factor (SJIF)
- Cosmoc Impact Factor (CIF)
- Global Impact Factor (GIF)
- Universal Impact Factor (UIF)
- International Impact Factor Services (IIFS)
- Indian Citation Index (ICI)
- Dictionary of Research Journal Index (DRJI)

T.C. Pawar
Assistant Professor
 Shivaji College, Hingoli.
 Tq. & Dist. Hingoli. (MS.)

For Details Visit To : www.researchjourney.net

SWATIDHAN PUBLICATIONS

[Signature]
PRINCIPAL
 Shivaji College
 Hingoli, Dist. Hingoli

एम. जी. एम.एस. ग्रंथालय व माहितीशास्त्र महाविद्यालय, नांदेड येथे सादर झालेल्या एम. एल. आय. एस्सी. लघुशोध प्रबंधाचा बिलियोमेट्रीक्स अभ्यास.

डॉ. पवार जी. आर.

ग्रंथपाल

शिवाजी महाविद्यालय, हिंगोली

सार

प्रस्तुत संशोधनात एम. जी. एम.एस. ग्रंथालय व माहितीशास्त्र महाविद्यालय, नांदेड येथे सादर झालेल्या एम. एल. आय. एस्सी. लघुशोध प्रबंधाचा बिलियोमेट्रीक्सचा अभ्यास करणार आहे. या संशोधनामध्ये शोधाचे विश्लेषण, संशोधकाप्रमाणे वर्गीकरण, मार्गदर्शकानुसार वर्गीकरण, उद्धरण विश्लेषण इत्यादीचा या संशोधनात अभ्यास करणार आहे.

प्रस्तावना

संशोधनपर लिखनात उद्धरण अतिशय महत्त्वाचा आहे. सर्वसाधारणपणे माहितीपर लिखाण वर्तमानपत्रे किंवा संकिर्ण नियतकालिकात प्रकाशित केले जाते. त्यांना उद्धरण देण्याची प्रथा नाही. ठराविक विषयावरील संशोधनपर लिखान जे विशिष्ट नियतकालिकात प्रकाशित होते. त्यांना उद्धरणे दिलेली आढळतात. उद्धरण म्हणजे लेखाच्या शेवटी दिली जाणारी वाचन साहित्याची यादी. या संशोधनासाठी संशोधकाने एम. जी.एम.एस. ग्रंथालय व माहितीशास्त्र महाविद्यालय, नांदेड मध्ये सादर झालेल्या एम. एल. आय. एस्सी. लघुशोध प्रबंधाचा बिलियोमेट्रीक्स अभ्यास करणार आहे. एम. जी.एम.एस. इंजिनियरींग महाविद्यालय, नांदेड यांची स्थापना १९८४ मध्ये झाली. या महाविद्यालयात इ. सं. २००२ मध्ये ग्रंथालय व माहितीशास्त्र महाविद्यालयाची सुरु करण्यात आले. इ.स. २००२ मध्ये बी. लीब. आणि एम. एल. आय. एस्सी. हे अभ्यासक्रम सुरु करण्यात आले. हे महाविद्यालय स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ नांदेड यांच्याशी संलग्नित आहे. शैक्षणिक वर्ष २००२-२००३ ते शै. वर्ष. २०१०-२०११ या नऊ वर्षांच्या कालावधीतील एकूण ११७ लघुशोध प्रबंध उपलब्ध झालेले आहेत. अभ्यासकाने एकूण नऊ वर्षांचा अभ्यास करणार आहे.

ग्रंथमिती / ग्रंथमापण

ग्रंथसुची बिलिओग्राफी हा शब्द ग्रीक बिलिओन म्हणजे ग्रंथ व ग्रोफन म्हणजे लिहणे या शब्दापासून निर्माण झाला आहे. म्हणून ग्रंथसुची म्हणजे ग्रंथलेखन असे म्हणता येईल. पण पुढे त्यात बदल होऊन ग्रंथाविषयी लेखन असा अर्थ प्रचारात आला. मुद्रण कलेच्या शोधांमुळे प्रकाशित साहित्यात मोठ्या प्रमाणात वाढ होत गेली अभ्यासु लोकांना त्यांचे ज्ञान अद्यावत ठेवण्यासाठी ग्रंथसुचीची गरज भासू लागली.

बिलिओमेट्रीक्सची व्याख्या

१) Mr. Hawking : "Quantitative analysis of the Bibliographic features of a body of Literature".

२) Mr. Alan Priched : "Bibliometrics as the application mathematical methods to books and other media of communication".

संशोधन पध्दती

संशोधकाने ग्रंथालयाला भेट देवून शैक्षणिक वर्ष २००२-२००३ ते शैक्षणिक वर्ष २०१०-२०११ या नऊ वर्षातील एम. एल. आय. एस्सी पदवीसाठी सादर लघुशोध प्रबंधाची माहिती गोळा केलेली आहे. या नऊ वर्षांमध्ये एकूण ११७ लघुशोध प्रबंध उपलब्ध आहेत. ती सर्व माहिती गोळा करून ती माहिती कार्ड पध्दतीने लिहून घेतली आणि त्याचा विश्लेषण विषयानुसार संशोधकाप्रमाणे, मार्गदर्शकाप्रमाणे, वर्गीकरणाप्रमाणे, भौगोलीक दर्जानुसार, अभ्यास करणार आहे.

१) शोधाचे विश्लेषण

तक्ता क्रमांक १. मध्ये शोधाचे विश्लेषण केलेला आहे.

अ.क्र.	वर्ष	लघुशोध प्रबंधांची संख्या	टक्केवारी
१	२००२-२००३	१२	१०.२५
२	२००३-२००४	०५	४.२७
३	२००४-२००५	१५	१२.८२
४	२००५-२००६	१५	१२.८२
५	२००६-२००७	१७	१४.५२
६	२००७-२००८	१४	११.९६
७	२००८-२००९	१५	१२.८२
८	२००९-२०१०	१४	११.९६
९	२०१०-२०११	१०	८.५४
	एकूण	११७	१००

तक्ता क्रमांक १. वरून असे निदर्शनास येते की,

T. C.
Assistant Professor
Shivaji College, Hingoli.
Tq. & Dist. Hingoli. (MS.)

१) शै.वर्ष २००२-२००३ ते २०१०-२०११ या कालावधीत एकुण ११७ लघुशोध प्रबंध सादर झाले.

२) शै. वर्ष २००६-२००७ मध्ये सर्वात जास्त १७ लघुशोध प्रबंध सादर झाले.

२) संशोधकाप्रमाणे वर्गीकरण तक्ता क्रमांक २ मध्ये संशोधकाप्रमाणे वर्गीकरण केलेले आहे

अ. क्र.	वर्ष	संशोधक संख्या	मुले	टक्केवारी	मुली	टक्केवारी
१	२००२-२००३	१२	७	५८.३३	०५	४१.६६
२	२००३-२००४	०५	-	-	०५	१००
३	२००४-२००५	१५	१०	६६.६६	०५	३३.३३
४	२००५-२००६	१५	११	७३.३३	०४	२६.६६
५	२००६-२००७	१७	१२	७०.५९	०५	२९.४१
६	२००७-२००८	१८	०९	५०.००	०९	५०.००
७	२००८-२००९	१५	०५	३३.३३	१०	६६.६६
८	२००९-२०१०	१४	०५	३५.७१	९	६४.२९
९	२०१०-२०११	१०	०४	४०.००	०६	६०.००
	एकूण	११७	६३	५३.८४	५४	४६.१६

तक्ता क्रमांक २ मध्ये असे निदर्शनास येते की,

१) शै.वर्ष २००२-२००३ ते २०१०-२०११ या कालावधीत एकूण ६३ मुले व ५४ मुलीनी संशोधन केलेले आहे.

२) शै. वर्ष २००६-२००७ मध्ये १२ मुलीनी लघुशोध प्रबंध सादर केले.

३) तर सर्वात कमी शै. वर्ष. २००५-२००६ मध्ये ४ मुलीनी लघुशोध प्रबंध सादर केले आहेत.

३) मार्गदर्शकानुसार वर्गीकरण तक्ता क्रमांक ३ मध्ये मार्गदर्शकानुसार वर्गीकरण

अ.क्र.	वर्ष	मार्गदर्शक	पुरुष	टक्केवारी	महिला	टक्केवारी
१	२००२-२००३	०४	०४	१००	-	-
२	२००३-२००४	०४	०३	७५	०१	२५
३	२००४-२००५	०३	०३	१००	-	-
४	२००५-२००६	०४	०३	७५	०१	२५
५	२००६-२००७	०३	०२	६६.६६	०१	३३.३३
६	२००७-२००८	०४	०४	१००	-	-
७	२००८-२००९	०३	०३	१००	-	-
८	२००९-२०१०	०४	०४	१००	-	-
९	२०१०-२०११	०३	०३	१००	-	-
	एकूण	३०	२९	९६.६६	०३	१००

तक्ता क्रमांक ३ मध्ये असे लक्षात येते की,

१) शैक्षणिक वर्ष २००२-२००३ ते २०१०-२०११ या कालावधीत एकूण २९ पुरुष मार्गदर्शकांनी मार्गदर्शन केले.

२) महिला मार्गदर्शकांची एकूण संख्या ३ आहे.

४) मार्गदर्शकांनी किती संशोधकांना मार्गदर्शन केले तक्ता क्रमांक ४ मध्ये संशोधकांना मार्गदर्शन दर्शविणारा तक्ता.

अ.क्र.	मार्गदर्शक नाव	मुले	टक्केवारी	मुली	टक्केवारी	एकूण	टक्केवारी
१	हंबडे जी. के.	२२	३४.६२	२०	३३.३३	४२	६८.००
२	दामोदर जी. के.	०४	६.३४	०२	३.३३	०६	९.६६
३	वाघमोडे एस. एस.	०२	३.१७	०२	३.३३	०४	६.३३
४	नाटकर आर. अ.	११	१६.९०	०६	१०.००	१७	२६.९२
५	गडवाल एस. के.	०५	७.६९	०३	५.००	८	१२.६९
६	वाघमोडे आर. के.	०२	३.१७	०३	५.००	०५	७.६६
७	नाटकर एस.	०३	४.६२	०४	६.६६	०७	१०.००
८	मान एस. एस.	०४	६.३४	०५	८.३३	०९	१४.६६
९	साठस एस. एस.	०१	१.५६	१०३	१६.६६	०४	६.३३
१०	वडके जी. एन.	०१	१.५६	०३	५.००	४	६.३३
	एकूण	६३	१००	५४	१००	११७	१००

तक्ता क्रमांक ४ मध्ये असे लक्षात येते की,

१) एकूण ६३ मुले व ५४ मुलींना मार्गदर्शकांनी मार्गदर्शन केले.

२) जी. के. हंबडे प्रथम क्रमांकासह (Rank) सर्वात जास्त २२ (३६.०६%) मुले व २० (३४.४८%) टक्के मुलींना मार्गदर्शन केले. तर

३) सर्वात कमी एस. एस. वाघमोडे यांनी २ मुले व १ मुलींना मार्गदर्शन केले.

५) उद्धरण विश्लेषण तक्ता क्र. ५ मध्ये उद्धरण विश्लेषण

क्र.	वर्ष	पृष्ठ संख्या	उद्धरण संख्या	उद्धरण टक्केवारी	एकीकृत उद्धरण संख्या	एकीकृत उद्धरण टक्केवारी
१	२००१-२००३	१५	११०	१०.५२	११०	२०.१२
२	२००३-२००४	५	८३	४.६४	८३	१६.८७
३	२००४-२००५	१५	१२०	१२.१३	१२०	२४.८०
४	२००६-२००६	१०	१२०	१३.८०	१४०	२८.६१
५	२००६-२००७	१०	१००	१४.३०	१५२	३६.६८
६	२००७-२००८	१४	२०५	१२.३६	१२२६	६६.२५
७	२००८-२००९	१५	२३५	१३.७४	१४४५	८३.०९
८	२००९-२०१०	१४	१०२	८.७४	१५९३	५१.८३
९	२०१०-२०११	१०	२४२	८.१६	१०३५	२००
	एकूण	११७	१७३९	१००		

कालक्रमानुसार प्रबंधातील उल्लेखाचे विभाजन तक्ता क्रमांक ५ मध्ये दर्शविलेले आहे.

१) उद्युशोध प्रबंधातील उल्लेखित संख्या एकूण १७३९ आहे.

२) तर सर्वात कमी उल्लेखित शै. वर्ष. २००३-२००४ मध्ये एकूण ८६ आहे

६) उल्लेखित ग्रंथाच्या शिर्षकाची दर्जानुसार माहिती

उल्लेखित ग्रंथाच्या शिर्षकाची दर्जानुसार माहिती खालील प्रमाणे ग्रंथाच्या शिर्षकांची दर्जानुसार माहिती

क्र.	वर्ष	शिर्षकाचे नाव	उल्लेखित संख्या	उल्लेखित टक्केवारी	एकीकृत संख्या	एकीकृत टक्केवारी
१	१	Research Methodology	७८	६.७२	७८	६.७२
२	२	Research Method	७८	६.०६	१४८	१२.७८
३	३	Research Method in Social Science	६५	५.६०	२१३	१८.६६
४	४	Library Organization	१५	१.३०	२४८	२३.१६
५	५	Reference Service	१५	१.३०	३५३	३१.६६
६	६	Library and Information Science	६५	५.६६	५००	४३.०८
७	७	social Research Method	१५	१.३०	२१०	१८.२५
८	८	Library Administration	१०	०.८६	५१३	४५.६६
९	९	Library Society	५	०.४३	५६३	४८.८७
१०	१०	Library and Information Science	१८	१.५६	६१०	५३.६९
११	११	Library Administration	११	०.९६	६१३	५३.६८
१२	१२	Library Management	१५	१.३०	७०९	६०.८९
१३	१३	Research Methodology for Library Science	१३	१.१०	७४६	६५.५१
१४	१४	Information Source and Service	१६	१.३६	७२०	६८.१०
१५	१५	Theory Of Classification	१०	०.८६	८३०	७३.५५
१६	१६	Information Technology in	१०	०.८६	८३०	७३.५५
१७	१७	Information Technology	१०	०.८६	९१०	८०.४४
१८	१८	Quality Of Library	१०	०.८६	९१०	८१.०६
१९	१९	Theory of Cataloguing	१०	०.८६	९१०	८६.६६
२०	२०	Research Methods And Literacy	१०	०.८६	१०००	८६.३०
२१	२१	Methodology of Research in Education	१६	१.३६	१००९	८८.७०
२२	२२	Information Technology in Library	१८	१.५६	१००३	९१.३९
२३	२३	Research Methodology for Information Science	१०	०.८६	१००३	९१.८४
२४	२४	Library and Information Technology	१५	१.३०	१०९९	९५.०५
२५	२५	Theory of Classification	११	०.९६	११०३	९५.१७
२६	२६	Management of Libraries	१०	०.८६	१११५	९६.०६
२७	२७	Methodology of Researching Social Science	१५	१.३०	१११६	९६.८१
२८	२८	Information and Reference source and Service	२८	२.४८	११३०	९७.५०
२९	२९	Management of Library and Information Science	२८	२.४८	११३५	९८.१८
३०	३०	Administration and Organization in Library Science	१६	१.३६	११५०	९८.७०
३१	३१	Advance Research Methodology	२५	२.१५	११५६	९९.०५
३२	३२	Collection Management in Library	१५	१.३०	११५६	९९.३९
३३	३३	Modern Library	१०	०.८६	११५६	९९.५६
३४	३४	Library and Social Science	१०	०.८६	११५३	९९.७७
३५	३५	Research and Statistical Technique in Library and Information Science	१०	०.८६	११५०	९९.५६
३६	३६	एकूण	११७०	१००	११७०	१००

तक्ता क्र ६ मध्ये असे निदर्शनास येते की ,

१) Research Methodology या विषयाची उल्लेखित संख्या सर्वात जास्त ७८ (६.७२%) एवढी आहे.

२) दुसऱ्या स्थानावर Research Method या विषयाची उल्लेखित संख्या ७० (६.०३%) एवढी आहे.

७) उल्लेखित ग्रंथाच्या एकल लेखकाची दर्जानुसार माहिती

उल्लेखित ग्रंथाच्या एकल (Single) लेखकांची दर्जानुसार खालील प्रमाणे ग्रंथाच्या एकल लेखकांची दर्जासुची

क्र.सं.	दर्जा	लेखकाचे नाव	उल्लेखित संख्या	एकल लेखकांची संख्या	एकल लेखकांची टक्केवारी
१	१	Garaga Anwar	१७२	१७२	१७.२
२	२	Kothari S.K.	१७२	१७२	१७.२
३	३	Dhonde Anil	१७२	१७२	१७.२
४	४	Gopin Suresh	१७२	१७२	१७.२
५	५	Patil S.	१७२	१७२	१७.२
६	६	Kulkarni S.	१७२	१७२	१७.२
७	७	Kulkarni S. K.	१७२	१७२	१७.२
८	८	Wadhvani S. S.	१७२	१७२	१७.२
९	९	Abhate V. V.	१७२	१७२	१७.२
१०	१०	Gardner S. S.	१७२	१७२	१७.२
११	११	Kandekar S. K.	१७२	१७२	१७.२
१२	१२	Naravane S.	१७२	१७२	१७.२
१३	१३	Kumar Anand	१७२	१७२	१७.२
१४	१४	Dighe S. K.	१७२	१७२	१७.२
१५	१५	Deshmukh S.	१७२	१७२	१७.२
१६	१६	Sachin A. N.	१७२	१७२	१७.२
१७	१७	Vinay A. K.	१७२	१७२	१७.२
१८	१८	Mishra S. K.	१७२	१७२	१७.२
१९	१९	Deshmukh S.	१७२	१७२	१७.२
२०	२०	Nayak S. K.	१७२	१७२	१७.२
२१	२१	Vishwakarma S.	१७२	१७२	१७.२
२२	२२	Alga Ram	१७२	१७२	१७.२
२३	२३	Kumar S. S.	१७२	१७२	१७.२
२४	२४	Mishra S. K.	१७२	१७२	१७.२
२५	२५	Mishra S. K.	१७२	१७२	१७.२
२६	२६	Sharma A. S.	१७२	१७२	१७.२
२७	२७	Datta S.	१७२	१७२	१७.२
२८	२८	Das S.	१७२	१७२	१७.२
२९	२९	Nayak S. K.	१७२	१७२	१७.२
३०	३०	Patil S.	१७२	१७२	१७.२
३१	३१	Mishra S. K.	१७२	१७२	१७.२
३२	३२	Dighe S. K.	१७२	१७२	१७.२
३३	३३	Deshmukh S.	१७२	१७२	१७.२
३४	३४	Kumar S. S.	१७२	१७२	१७.२
३५	३५	Mishra S. K.	१७२	१७२	१७.२
३६	३६	Datta S.	१७२	१७२	१७.२
३७	३७	Das S.	१७२	१७२	१७.२
३८	३८	Nayak S. K.	१७२	१७२	१७.२
३९	३९	Patil S.	१७२	१७२	१७.२
४०	४०	Mishra S. K.	१७२	१७२	१७.२
		Total	१७२	१७२	१७.२

ग्रंथाच्या एकल लेखकांची दर्जासुची वरून न असे निदर्शनास येते की,

- १) लेखकाच्या दर्जानुसार सर्वात जास्त उल्लेखित संख्या १७२ (१४.८२%) गिरीजाकुमार या लेखकाचे असून ते प्रथम क्रमांकावर आहे.
- २) तर दुसऱ्या स्थानावर कोठारी सी.आर. याची उल्लेखित संख्या ९७ (८.३६%) एवढी आहे.

८) भौगोलिक क्षेत्राचे दर्जानुसार विश्लेषण

उल्लेखित ग्रंथाच्या प्रकाशकाच्या भौगोलिक क्षेत्राचे दर्जानुसार विश्लेषण खालीलप्रमाणे ग्रंथाचे भौगोलिक क्षेत्राची दर्जा सुची

क्र.सं.	दर्जा	भौगोलिक क्षेत्र	उल्लेखित संख्या	उल्लेखित टक्केवारी	एकल लेखकांची संख्या	एकल लेखकांची टक्केवारी
१	१	राज्य	८५२	७३.४४%	८७२	७३.४४%
२	२	गुजरात	१३९	११.९३%	१८१	१५.५६%
३	३	गुजरात	१३९	११.९३%	१८१	१५.५६%
४	४	गुजरात	१३९	११.९३%	१८१	१५.५६%
५	५	जम्मू काश्मीर	१३९	११.९३%	१८१	१५.५६%
६	६	गुजरात	१३९	११.९३%	१८१	१५.५६%
७	७	गुजरात	१३९	११.९३%	१८१	१५.५६%
		एकूण	११६०	१००%	११६०	१००%

ग्रंथाचे भौगोलिक क्षेत्राची दर्जासुची वरून असे दिसते की,

- १) दिल्ली या शहराची उल्लेखित संख्या एकूण ८५२ (७३.४४%) एवढी असून ते प्रथम क्रमांकावर आहे.
- २) तर दुसऱ्या स्थानावर मुंबई शहराची उल्लेखित संख्या एकूण १२९ (११.१२%) एवढी आहे.

T. C.
Khanolkar
Assistant Professor
Shivaji College, Hingoli.
Tq. & Dist. Hingoli. (MS.)

१) उल्लेखित संदर्भ ग्रंथाच्या शिर्षकाची दर्जानुसार माहिती उल्लेखित संदर्भ ग्रंथाच्या शिर्षकाची दर्जानुसार माहिती खालील प्रमाणे

अ. क्र.	वर्ष	संदर्भ ग्रंथाची नावे	उल्लेखित संख्या	उल्लेखित टक्केवारी	एकत्रित संख्या	एकत्रित टक्केवारी
१	१	Dictionary of Library Science	६२	१०.७०	६२	१०.७०
२	२	Personal Management in College Libraries	५८	१०.०१	५८	१०.०१
३	३	Encyclopedia Dictionary of Library	५७	१०.८४	५७	१०.५६
४	४	Conducting Education Research	४६	७.९४	४६	१०.५६
५	५	Descriptive Question in Library and Information Science	४४	७.५९	४४	४६.११
६	६	A Student's Manual of Library and Information Science	३६	६.९१	३०	५२.३३
७	७	Random House Unabridged Dictionary	३२	५.५२	२६	५३.७५
८	८	A to Z Library Professional Dictionary	२६	४.९९	३६	६२.३४
९	९	Foundations in Library and Information	२४	४.६४	३७	६६.४९
१०	१०	Bibliographic Studies	२१	३.६२	४०	७०.६३
११	११	University and College Library	२०	३.४५	४२	७३.५७
१२	१२	Oxford Dictionary of Librarians	२०	३.४२	४४	७७.०२
१३	१३	The New Webster's Dictionary of English Language	१८	३.१०	४६	८०.९३
१४	१४	Library Announcement	१८	३.१०	४८	८३.२४
१५	१५	Research Education	१६	३.०६	४६	८१.०९
१६	१६	Fundamental of Library Organization	१६	३.०६	५२	८८.७७
१७	१७	College Library Development	१४	२.५९	५२	९०.८४
१८	१८	Development of Library Service in India Bibliography	१०	१.७६	५३	९२.९१
१९	१९	College Library Management	०९	१.५५	५४	९४.४७
२०	२०	Academic Library	०७	१.३०	५५	९५.६८
२१	२१	Public Library System	०७	१.३०	५३	९६.८९
२२	२२	Library Education	०६	१.०६	५३	९७.९२
२३	२३	Education and Librarians	०४	०.६९	५३	९८.६३
२४	२४	Personal Management	०४	०.६९	५७	९९.३०
२५	२५	A Dictionary of Research Method	०४	०.६९	५७	१००
		Total	५७९	१००		

संदर्भ ग्रंथाच्या शिर्षकांची दर्जानुसार माहितीवरून असे लक्षात येते की,

- १) संदर्भ ग्रंथाच्या शिर्षकांची सर्वात जास्त Dictionary of Library Science या विषयाची सर्वात जास्त उल्लेखित संख्या ६२ (१०.७०%) असून ते प्रथम क्रमांकावर आहे.
- २) तर दुसऱ्या स्थानावर Personal Management in College Libraries या विषयाची उल्लेखित संख्या ५८ (१०.०१%) एवढी आहे.

१०) उल्लेखित संदर्भ ग्रंथाच्या लेखकाचे दर्जानुसार माहिती

उल्लेखित संदर्भ ग्रंथाच्या लेखकाचे दर्जानुसार माहिती खालील प्रमाणे संदर्भ ग्रंथाच्या लेखकाचे दर्जानुसार माहिती

अ. क्र.	वर्ष	लेखकाचा नाव	उल्लेखित संख्या	उल्लेखित टक्केवारी	एकत्रित संख्या	एकत्रित टक्केवारी
१	१	Kumar P. S. G.	६२	१०.७०	६२	१०.७०
२	२	Rao Usha	५८	१०.०१	५८	१०.०१
३	३	Rawat P. P.	५७	१०.८४	५७	१०.५६
४	४	Kewari P. S.	४६	७.९४	४६	१०.५६
५	५	Sataraj P. S.	४४	७.५९	४४	४६.११
६	६	Pant P. D.	३६	६.९१	३०	५२.३३
७	७	Chopra R. M.	३२	५.५२	२६	५३.७५
८	८	Shahgal E. L.	२६	४.९९	३६	६२.३४
९	९	Faraqi Khalil	२४	४.६४	३७	६६.४९
१०	१०	Sharma H. D.	२१	३.६२	४०	७०.६३
११	११	Flaxner Stuart	२०	३.४५	४२	७३.५७

६२	१	Thilled Nayan	१०	३.४५	४४६	७७.०९
६३	११	Mahapatra P. K.	१८	३.१०	४६४	८०.१३
६४	१३	Mahajan. A.	१३	३.०६	४८०	८२.१०
६५	१४	Cousand Eale	१३	२.२४	४२३	८५.६४
६६	१५	Rajgopalan T. S.	१२	२.०७	५०८	८७.११
६७	१६	Soni S. C.	१२	२.०७	५१७	८९.२१
६८	१६	Singh Seena	१०	१.७२	५२७	९१.०९
६९	१७	Gupta O. P.	०९	१.५५	५३६	९२.५७
७०	१८	Agarwal S. P.	७	१.२०	५४३	९३.७८
७१	१८	Ahaji G. C.	७	१.२०	५५०	९४.१९
७२	१९	Ranganathan S. R.	०६	१.०३	५५६	९६.०९
७३	२०	Agarwal V.	०४	०.६९	५६०	९६.७९
७४	२०	Allem Kam	०४	०.६९	५६४	९७.४०
७५	२०	Carrball	०४	०.६९	५६८	९८.१०
७६	२०	Sanyasrayan M.R.	०४	०.६९	५७१	९८.७९
७७	२१	Agarwal U.K.	०९	०.९७	५७३	९८.९६
७८	२१	Anjad Ali	०९	०.९७	५७४	९९.१३
७९	२१	Arcer Athor	०९	०.९७	५७५	९९.३०
८०	२१	Bhagvar S. D.	०९	०.९७	५७६	९९.४८
८१	२१	Bhalla C. L.	०९	०.९७	५७७	९९.६५
८२	२१	Bahara U.L.	०९	०.९७	५७८	९९.८२
८३	२१	Chararvadi D.D.	०९	०.९७	५७९	१००
		Total	५७९	१००		

संदर्भ ग्रंथाच्या एकल लेखकांची दर्जासुची वरून असे निदर्शनास येते की,

१) संदर्भ ग्रंथाच्या लेखकांच्या दर्जानुसार सर्वात जास्त उल्लेखित संख्या ६२ (१०.७०%) पी.एस.जी.कुमार या लेखकाचे असून ते प्रथम क्रमांकावर आहे.

२) तर दुसऱ्या स्थानावर राव उषा. या लेखकाची उल्लेखित संख्या ५८ (१०.०१%) एवढी आहे

११) भौगोलिक क्षेत्राचे दर्जानुसार विश्लेषण

उल्लेखित संदर्भ ग्रंथाच्या प्रकाशकाच्या भौगोलिक क्षेत्राचे दर्जानुसार विश्लेषण खालीलप्रमाणे संदर्भ ग्रंथाचे भौगोलिक क्षेत्राची दर्जासुची

अ.क्र.	राज्य	भौगोलिक क्षेत्र	उल्लेखित संख्या	उल्लेखित टक्केजारी	उल्लेखित एकत्रित संख्या	उल्लेखित टक्केजारी
१	१	गणतंत्र	१४८	२७.३७	४४८	७७.३७
२	२	पुणे	५९	१०.३८	५९	८७.५६
३	३	महाराष्ट्र	४४	८.२९	५५१	९७.६३
४	४	पंजाब	२९	५.३२	५७३	९८.७९
५	५	गुजरात	०६	१.०३	५७८	९९.८२
६	६	उत्तरप्रदेश	०९	१.७२	५७९	१००
		एकूण	५७९	१००		

ग्रंथाचे भौगोलिक क्षेत्राची दर्जासुची वरून असे दिसते की,

१) दिल्ली या शहराची उल्लेखित संख्या एकूण ४४८ (७७.३७%) एवढी असून ते प्रथम क्रमांकावर आहे.

२) तर दुसऱ्या स्थानावर पुणे शहराची उल्लेखित संख्या एकूण ५९ (१०.१८%) एवढी आहे.

निष्कर्ष

१) या विषयामध्ये संशोधन करणाऱ्यामध्ये ६३ मुले तर ५४ मुलींची संख्या आहे.

२) मार्गदर्शकांमध्ये पुरुष मार्गदर्शकांची संख्या महिला मार्गदर्शकापेक्षा जास्त आहे.

३) महिला मार्गदर्शकांची एकूण संख्या ३ आहे.

४) शैक्षणिक वर्ष २००६-२००७ मध्ये सर्वात जास्त उद्धरणाची संख्या २५० (१४.३७%) टक्के आहे.

५) शैक्षणिक वर्ष २००२-२००३ ते शै. वर्ष २०१०-२०११ या कालावधीमध्ये एकूण ३२ मार्गदर्शकांनी मार्गदर्शन केले. Assistant Profess

६) Research Methodology या विषयाची उल्लेखित संख्या सर्वात जास्त ७८ (६.७२%) एवढी आहे. Shivaji College Hingol

७) लेखकांच्या दर्जानुसार सर्वात जास्त उल्लेखित संख्या १७२ (१४.८२%) गिरीजाकुमार या लेखकाचे असून ते प्रथम क्रमांकावर आहे. Dist.Hingoli. (MS)

८) दिल्ली या शहराची उल्लेखित संख्या एकूण ८५२ (७३.४४%) एवढी असून ते प्रथम क्रमांकावर आहे.

९) संदर्भ ग्रंथाच्या शिर्षकांची सर्वात जास्त Dictionary of Library Science या विषयाची सर्वात जास्त उल्लेखित संख्या ६२

(१०.७०%) असुन ते प्रथम क्रमाकावर आहे.

१०) संदर्भ ग्रंथाच्या लेखकाच्या दर्जानुसार सर्वात जास्त उल्लेखित संख्या ६२(१०.७०%) पी.एस.जी.कुमार या लेखकाचे असुन ते प्रथम क्रमाकावर आहे.

११) दिल्ली या शहराची उल्लेखित संख्या एकुण ४४८(७७.३७%) एवढी असुन ते प्रथम क्रमाकावर आहे.

संदर्भ सूची :

- १) मिश्रा, वि. एम., आणि कुलकर्णी जे. एन. (२०१२). ग्रंथालय व्यवस्थापनाची आधुनिक तंत्रे. अरुणा प्रकाशन, लातूर.
- २) फडके, वा. भा. (२००७). ग्रंथालय संगणकीकरण आणि आधुनिकीकरण. युनिव्हर्सल प्रकाशन, पुणे.
- ३) कुलकर्णी, सु. अ. (२००५). ज्ञानव्यवस्थापन नव्या युगातील नवे आव्हान. ज्ञानगंगोत्री, नाशिक.
- ४) भोसे, प्र. अ. (२००८). 'Annals of library science and documentation' या नियतकालिकेतील लेखांचे विश्लेषण, (एम. फील. प्रबंध) परभणी.
- ५) Master of library and information science Annamalai University, Annamalai.
- ६) कोण्णूर, सुजाता. (२००७). ग्रंथालयशास्त्र शब्दकोश. डायमंड प्रकाशन, पुणे.
- ७) पारखी, गंगाधर. (२००८). ग्रंथालयशास्त्र परिचय. युनिव्हर्सल प्रकाशन, पुणे.
- ८) थोरात, लक्ष्मण. (२००७). ग्रंथालय माहितीशास्त्र. डायमंड प्रकाशन, पुणे.
- ९) देवधर, विजय. (२००५). ज्ञानव्यवस्थापन आणि ग्रंथपालन. ज्ञानगंगोत्री, नाशिक